

DUBBELINTERVIEW MET
NIEUW DUO AAN DE TOP

EERSTE VOORSTEL:
EEN MILIEUOKET VOOR
GROENE MAATREGELEN

DOSSIER KOPENHAGEN

**KYOTO, SINTERKLAAS
EN CHINA**

**VRIJDAG 11 DECEMBER | ANTWERPEN | HUIS V/D SPORT
STUDIEDAG ECOPOLIS**

Het project ‘Ecopolis-Vlaanderen’ (voor **ecologische en sociale ruimtelijke planning, projecten en initiatieven**) loopt ten einde. Na twee jaar worden de resultaten voorgesteld. Op het programma: getuigenissen, een inleiding door de uitvinder en een debat. De studiedag staat open voor de projectpartners en leden van de klankbordgroep, externen, lokale besturen, stedenbouwkundigen, ruimtelijk planners, architecten en studenten. Externen betalen €10, studenten €5.

www.ecopolisvlaanderen.be

**14 DECEMBER 2009 | TURNHOUT | ATELIER 20+03
VEILING KUNSTWERK TEGEN
PLASTICVERVUILING VAN NOORDZEE**

De vervuiling van de Stille Oceaan met plastic en ander afval, krijgt de laatste tijd aanzienlijk wat media-aandacht. Maar ook dichterbij huis is het probleem aanzienlijk, zij het minder in het oog springend en gedocumenteerd. Daarom is research hoogst noodzakelijk. De artiest **Dan Fauré** doet een duit in het zakje door een drie meter lange tekening te verkopen met als doel een eerste project in onze Noordzee financieel te ondersteunen. Het kunstwerk wordt per opbod verkocht.

**VRIJDAG 8 JANUARI EN VRIJDAG 18 DECEMBER 2010
BRUSSEL**

**NIEUWJAARSRECEPTIES JONG GROEN!
EN GROEN! PLUS**

Op vrijdag 8 januari organiseert **Jong Groen!** haar nieuwjaarsreceptie in Brussel. Op deze receptie wordt ook de **Groene Bril** uitgereikt. Met de Groene Bril belooft Jong Groen! elk jaar een organisatie of persoon die zich het voorbije jaar hard heeft ingezet voor een groen thema.

De kerstreceptie van **Groen! Plus** vindt dan weer plaats op vrijdag 18 december in Brussel, op het nationaal secretariaat in de Sergeant De Bruynestraat 78-82, 1070 Anderlecht.

www.jonggroen.be • www.groen-plus.be

VRIJDAG 15 JANUARI 2010 | GENT | VOORUIT

**MO*-LEZING DIEREN ETEN IN TIJDEN
VAN KLIMAAT- EN VOEDSELKRISIS**

Een boeiende lezing over vlees eten in tijden van klimaat- en voedselcrisis met **Jonathan Safran Foer** en Louise Fresco. Jonathan Safran Foer, de enorm populaire auteur van romans als **Extreem luid & ongelooflijk dichtbij** gooit met zijn jongste boek een dikke steen in de vijver van onze eetcultuur. **Louise Fresco**, landbouwsocioloog, voormalig adjunct-secretaris-generaal van de **FAO** en auteur, bekijkt de vraag vanuit haar eigen ervaring en inzichten. Inkom is €5.

www.mo.be/molezing

**DONDERDAG 28 JANUARI 2010 | BRUGGE
GEDICHTENDAG IN HET LAPPERSFORTBOS**

Wees die donderdag welkom in het bos der dode dichters bij de levende poëzieroute langs het Hugo Clauspad in het vogelvrije Sherwood van Brugge. Met de bosdichters **Peter Theunynck** en **Hilde Keteleer**. Zij vertalen wat de muzen van het bos vertellen. De hoofdingang voor het Lappersfortbos bevindt zich in de Vaartdijkstraat/Ten Briele. Breng bij regenweer zeker je paraplu en laarzen mee. Inkom is gratis.

www.ggf.be

**ZA 6 EN ZO 7 FEBRUARI 2010 | KORTRIJK | XPO
ECOPOP**

ECOPOP is dé referentiebeurs voor al wie eco en bio denkt en leeft. ECOPOP wordt de eerste algemene bio- en ecoeurs in de BENELUX en stelt de volledige sector voor aan een breed publiek op 6 en 7 februari 2010 in Kortrijk Xpo. Ontdek op de site alles over ECOPOP, laat uw **ecotips** achter en deel ze met de andere bezoekers, schrijf u in op de nieuwsbrief en volg de eco- en bionieuwtjes. Tickets kosten €10.

www.ecopop.be

EDITO

WOUTER VAN BESIEEN - Voorzitter Groen!

HET MAG GAAN GEBEUREN...

Ik neem je even mee. Een oudere vrouw, geboren en getogen in Borgerhout, vertelt dat ze de laatste jaren vaak kwaad is. Want op straat schelden jonge gasten haar uit. De roepers hebben Marokkaanse roots. Maar dat is voor haar van geen tel, ze moeten haar gerust laten.

Die gedachte getuigt van wijsheid. Er zijn steeds meer mensen die dit gedrag verklaren vanuit de etnisch-culturele achtergrond of religieuze overtuiging van die jongeren. Maar hoe hard de populistten ook roepen, dat klopt niet. Die discussie heeft met normen en waarden te maken. Het gaat om respect. Om fatsoen. Mensen die zich daar niet aan houden, roepen we tot de orde. Daar is niks wereldschokkends aan.

Maar om er een cultureel probleem van Marokkanen of moslims van te maken, is niet houdbaar. De reden is simpel: er is geen waardepatroon van Marokkanen, net zoals er geen waardepatroon van Vlamingen bestaat. Ik kom al eens Vlaams Belangers tegen, hun waarden zijn de mijne niet. Ook in de Marokkaanse gemeenschap zijn de verschillen groot. De jonge universiteitsstudente staat anders in het leven dan de gepensioneerde arbeider.

Terug naar Borgerhout. De universiteitsstudente is verontwaardigd. Ze weet wat het is om te vechten. En als ze opkomt tegen uitsluiting, zeggen ‘de Belgen’: ‘Jij bent toch het bewijs dat het wel kan? Je zou beter zorgen dat ‘je eigen gemeenschap’ haar verantwoordelijkheid neemt.’

Veel allochtonen voelen zich buitenstaander. Met reden: een slechter schoolparcours, een gebrekkige toegang tot de arbeidsmarkt, mindere kwaliteit van woningen, grote groepen in armoede. En dus gaan ze op zoek naar een plek waar ze zich thuis voelen. Ze identificeren zich met een land van herkomst – van henzelf of van hun voorouders – of meer en meer als moslim. Dit is een heel klassieke vaststelling.

Ook de beleidsacties die nodig zijn, zijn gekend: streefcijfers op vlak van tewerkstelling, inclusiever burgerschap, antidiscriminatiemaatregelen, meer lessen Nederlands, beter aangepast onderwijs, wijkgericht stedelijk beleid, meer sociale huisvesting. Het gaat om voorstellen die achterstelling willen aanpakken. Maar het is meer dan dat. Het gaat ook om voorstellen die ieders betrokkenheid willen verhogen. Want dat is nodig. We zitten namelijk allemaal in hetzelfde bad. Zolang we dat niet inzien, wordt een oplossing heel moeilijk.

Wouter Van Besien

inhoud

02 NIET TE MISSEN

03 EDITO

04 DOSSIER KLIMAATTOP KOPENHAGEN

Meer ambitie gevraagd

Concrete klimaatvoorstellen

Onze eigen campagne

Denemarken toont ecotopia in strijd tegen klimaatopwarming

07 JONG GROEN! PLUS

Online-opiniestuk van Groen!Plus-voorzitter over optrekken pensioenleeftijd

Water aan de lippen, een kritische kijk op Kopenhagen

08 EUROPA

Missie naar Palestina en Israël: Bart Staes rapporteert

10 MEDIAMIX

11 TELEX

12 UIT DE REGIO'S

Geluidsoverlast in Nazareth en De Pinte

Ontmantel de BAM

Donderdag veggiedag, nu ook in Hasselt

Jean Blaute schenkt ons een Kuitenbijter!

Australisch experiment krijgt West-Vlaamse navolging

14 DOSSIER KERNENERGIE

Champagne in Parijs, almoes in Brussel

Groen! in het verweer tegen tweede kerncentrale in Borssele

Chronologie van een contract dat er (nog) geen is

Reacties: ‘Akkoord is waardeloos’

18 ‘TIJD VOOR NIEUWE WIJN IN NIEUWE ZAKKEN’

Dubbelinterview met nieuw duo aan top van partij

20 FISCALE REGULARISATIE

Meyrem Almaci: ‘Schuldig verzuim van Reynders’

21 VAN DE PARTIJ

Groen!e nieuwjaarsreceptie

Groen! maakt zich op met projectgroep voor Belgisch voorzitterschap EU

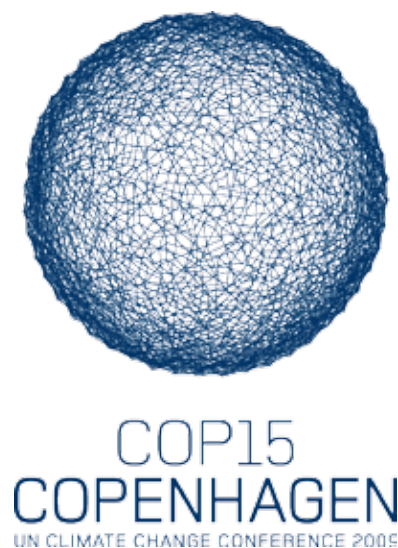
Welzijnsacademie om beleid van morgen uit te tekenen

22 OIKOS

Kyoto, Sinterklaas en China

24 FOTOREPORTAGE

Nieuwe voorzitter en ondervoorzitter in het zadel

MEER **AMBITIE** GEVRAAGD

Komt er een bindend akkoord uit de bus op de klimaattop in Kopenhagen of wordt het een maat voor niks, hoogstens een tussenstap op weg naar een écht akkoord? Feit is dat begin december alle ogen op de Deense hoofdstad gericht zullen zijn. In de aanloop naar de klimaatconferentie heeft Groen! haar huiswerk alvast gemaakt en lanceert de partij ambitieuze klimaatvoorstellen op vijf domeinen: mondiaal, Europees, federaal, Vlaams en lokaal en een campagne om mensen te ondersteunen in hun oproep voor een stevig klimaatbeleid.

Europees parlementslicid **Bart Staes** heeft er alvast geen goed oog in. 'De uitspraken van Europees Commissievoorzitter **Jose Manuel Barroso** (begin november, red.) dat Kopenhagen sowieso geen bindend akkoord zal opleveren, zijn weinig geruststellend'. Dat de onderhandelingen uiterst lastig zullen verlopen, is ondertussen al duidelijk, stelt Staes. 'Maar dat EU-leiders nu al hardop rondbazuinen dat er niks concreets zal worden afgesproken in Kopenhagen, betekent dat Europa definitief erkent dat het geen politieke leiderschap meer wil tonen.'

Ook zijn federale collega, **Tinne Van der Straeten**, heeft twijfels bij een goede afloop. 'Zoals het er nu naar uitziet, wordt de top een flop. De rijke industrielanden willen niet met voldoende garanties over de brug komen.' Vlaams parlementslicid **Hermes Sanctorum** vindt dan weer de houding van Vlaanderen, en meer bepaald van minister van leefmilieu, natuur en cultuur **Joke Schauvliege**, teleurstellend. 'Vlaanderen staat steeds op de rem als het over meer eigen engagementen of meer solidariteit met het Zuiden gaat'.

De drie parlementsleden besluiten daaruit dat Europa, België en Vlaanderen zich wentelen in zelfgenoegzaamheid en zo de historische kans laten liggen om echt leiderschap aan de dag te leggen. Toch weigeren de drie mee te gaan in het doemdenken. Eén lichtpuntje: De Amerikaanse president

Barack Obama wil dat de klimaattop een akkoord oplevert dat onmiddellijk in werking treedt, en niet slechts een politieke verklaring. Obama sprak daarmee een eerdere verklaring tegen, die stelde dat een bindend akkoord uitgesloten was.

Dé uitdaging is alleszins dat alle landen – ieder in verhouding tot de eigen rijkdom – inspanningen doen om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen en om te schakelen naar een groene, koolstofarme economie. Voor Groen! is dat ook een economisch verhaal, verklaren de drie parlementsleden. 'Door te investeren in klimaat kunnen

gepland. Op basis van nieuw wetenschappelijk onderzoek weten we immers dat een reductie van de uitstoot van broeikasgassen door de rijke landen tot 40 procent tegen 2020 (met als referentiejaar 1990) nodig is als we de opwarming onder de 2°C willen houden. Europa besloot voordien al om tegen 2020 de CO₂-uitstoot met 20 procent terug te dringen.

Anderzijds moet de **klimaatsteun voor ontwikkelingslanden groot genoeg** zijn om de landen in het Zuiden over te halen om ook bij hen de uitstoot te verminderen, om de ontbossing tegen te gaan en ook te investe-

“Dé uitdaging is dat alle landen inspanningen doen om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen en om te schakelen naar een groene, koolstofarme economie.

we duizenden groene jobs creëren en uit de recessie raken. Het is bovendien een sociaal verhaal. De top van Kopenhagen is vooral een Noord-Zuid-top waar radicaal gekozen dient te worden voor ecologische rechtvaardigheid'.

Dat kan maar lukken als alle rijke landen, dat betekent dus ook België en Vlaanderen, voluit gaan voor een tweesporenbeleid. Enerzijds moet de **eigen uitstoot van broeikasgassen veel sterker verminderen** dan

ren in een koolstofarme economie. 99 procent van de slachtoffers van de opwarming vallen in het Zuiden. De ontwikkelingslanden moeten dan ook door de rijke landen geholpen worden om zich aan te passen aan de effecten van de klimaatsverandering. Deze steun moet komen bovenop de gelden voor ontwikkelingssamenwerking en armoedebestrijding.

CONCRETE KLIMAATVOORSTELLEN

Groen! heeft een hele reeks concrete klimaatvoorstellen op alle beleidsniveaus. We lichten er enkele uit.

Mondiaal

De rijke landen stoten het meest broeikasgassen uit en moeten verantwoordelijkheids opnemen. Door zelf **40 procent minder CO₂ uit te stoten tegen 2020** en om te schakelen naar een **koolstofvrije economie**. Maar ook door armere landen te helpen bij de **overgang naar lagekoolstofeconomie**. Daar is minstens 115 miljard euro klimaatsteun voor nodig bovenop de geleden voor ontwikkelingssamenwerking.

Europa

Europa zal nog verder moeten gaan dan het huidige energiepakket. 40 procent CO₂-reductie in plaats van 20 tot 25 procent hernieuwbare energie tegen 2020. Een veiling van emissierechten voor alle grote bedrijven die veel energie verbruiken en een hervorming van het stelsel van de emissiehandel.

België

Een **federale klimaatwet** die oplegt dat we jaarlijks 3 procent minder broeikasgassen uitstoten. Dat is ook een eis van de **Big Ask**-campagne. **Minister Magette** moet zijn belofte waar maken. Verder moet België massaal inzetten op het **isoleren van woningen**. Met absolute voorrang voor de mensen die de factuur voor investeringen in energiebesparing niet aankunnen.

Vlaanderen

Vlaanderen moet gaan voor groene energie-investeringen in eigen land. In plaats van te mikken op compenserende investeringen in ontwikkelingslanden, zoals minister Schauvliege doet. Vlaanderen moet duidelijke keuzes maken door bijvoorbeeld een **efficiëntienorm van 50 procent** in te voeren voor energiecentrales en zo de bouw van nieuwe kolencentrales uit te sluiten. Vlaanderen moet ervoor zorgen dat **groene stroom altijd voorrang** krijgt op stroom afkomstig van kerncentrales of klassieke centrales op het distributie- én op het transmissienet. Idem voor biogas op het gasnet.

Gemeenten

Veel gemeenten hebben al een lokaal Kyoto-protocol afgesloten. Het is nu tijd om over te gaan op een lokaal Kopenhagen-protocol met meer aandacht voor extra steun aan derdewerldpartners. **Lokale energieagentschappen** zijn nodig om mensen en bedrijven te helpen om te investeren in energiebesparing en hernieuwbare energie.

ONZE EIGEN CAMPAGNE

Groen! zat ondertussen niet stil. Tot nu toe bestond onze Kopenhagen-campagne uit:

1 In alle parlementen dienden we **resoluties** in om onze engagementen t.a.v. klimaat en t.a.v. het Zuiden te versterken. Ook in de lokale raden vroegen we de ondertekening van een Kopenhagen-protocol als opvolger van de lokale Kyoto-protocols.

2 Groen! mobiliseerde actief voor de **klimaatdemonstratie** van de Klimaat Coalitie op 5 december '09 in Brussel.

3 We organiseerden op verschillende locaties in Vlaanderen **tien klimaat-avonden** waarbij onze parlementsleden uitlegden waarom een ambitieus klimaatbeleid meer dan nodig is. Daarna werd een film vertoond (Klimaatchaos en Home) met vooral aandacht voor de gevolgen in de arme landen.

4 In het Vlaams parlement organiseerden we op 27 november een **ronde tafel** met VUB-klimaatwetenschapper Philippe Huybrechts en vertegenwoordigers van milieu- en derdewereld-NGO's.

5 Daarnaast startten we een **postkaartencampagne**: "Dringende groeten voor Kopenhagen". We willen minister Schauvliege vóór ze naar Kopenhagen vertrekt honderden E-cards en postkaarten met onze groene prioriteiten voor de klimaatop, opsturen om haar op te roepen om in Kopenhagen echt de kaart te trekken van de armste landen en van toekomstige generaties.

6 Enkele Groen! mandatarissen (waar onder Bart Staes, Tinne Van der Straeten en Hermes Sanctorum) rijden ook mee met de **klimaatrein naar Kopenhagen** en zullen via blogs en filmpjes dagelijks verslag uitbrengen.

7 We lanceerden een **themapagina op onze website** met o.a. alle inhoudelijke argumenten, het Kopenhagen-protocol en een E-card.

 www.groen.be/kopenhagen

GROOTSTE CO₂-NEUTRALE GEMEENSCHAP IS LICHTEND VOORBEELD VOOR ANDERE LANDEN

Søren Hermansen, directeur van de Samsø Energy Academy, die het kleine mirakel op Samsø teweegbracht.

DENEMARKEN TOONT

ecotopia

IN STRIJD TEGEN KLIMAATOPWARMING

Terwijl in de hoofdstad Kopenhagen onderhandeld wordt over een nieuw internationaal klimaatakkoord, toont Denemarken een uurtje verder, op het kleine eiland Samsø, hoe groen het leven kan zijn. Daar wonen en werken 4.000 inwoners in een soort ecotopia, zonder in te boeten aan modern comfort én zonder bij te dragen aan het broeikas effect.

Samsø is een eiland van ongeveer 115 km², in de Deense regio Midden-Jutland. Het ligt op een uur afstand van de hoofdstad, telt 22 dorpen en staat bekend om zijn rustige omgeving, strandleven en vakantieactiviteiten. Tot 1997 was het volledig afhankelijk van olie en steenkool, die geïmporteerd werden van het vasteland.

In datzelfde jaar riep de Deense regering Samsø uit tot 'duurzaam energie eiland'. In de praktijk gingen de ongeveer 4.000 bewoners daarmee in op een uitdaging van de regering: kunnen ze hun bedrijven en boerderijen draaiende houden en tegelijkertijd volledig groen door het leven gaan? Kunnen ze met andere woorden zelf in hun energie en warmte voorzien, zonder CO₂ uit te stoten?

“We staan niet elke dag op met de vraag: hoe gaan we de ijsberen redden? Neen, we denken aan onszelf. Maar dat is geen probleem, dat is de oplossing.

Het antwoord is klaar en duidelijk. Meer nog: **de 21 windturbines op land en zee produceren jaarlijks meer energie dan het eiland verbruikt, tot zelfs 40 procent meer.** Dankzij windenergie en andere hernieuwbare energiebronnen is het ondertussen ook de grootste CO₂-neutrale woongemeenschap op aarde. Een kolossale prestatie voor zo'n kleine gemeenschap, en dat in ongeveer tien jaar tijd.

De Samsingers deden bijna alle investeringen zelf: ze trokken **windturbines** op, en installeerden **zonnepanelen** op hun daken; ze bouwden **energiecentrales** (op stro of houtsnippers) en installeerden machines om **geothermische energie** (aardwarmte) op te vangen en **warmte uit koeienmelk** te halen, om hun huizen te verwarmen. En ook de brandstof voor hun tractoren produceren ze zelf.

Vraag is: kan zo'n model zomaar gekopieerd worden naar steden of zelfs landen. Søren Hermansen, de man die het kleine mirakel op Samsø teweegbracht, denkt alvast van wel. Hermansen gelooft sterk in de kracht van een gemeenschap. 'Wij staan niet elke dag op met de vraag: hoe gaan we de ijsberen redden? Neen, wij denken aan onszelf. Maar dat is geen probleem, dat is de oplossing.'

Tenslotte zegt Hermansen, directeur van de Samsø Energy Academy, dat de Samsingers zelf de sleutel tot succes zijn. 'Wij suggereren niet dat iedereen dezelfde veranderingen moet doormaken als wij. Het punt is: als je de manier van energie produceren wil veranderen, moet je starten bij en met de lokale bevolking zelf. We zijn een natie van boeren, wij geloven in zelfredzaamheid.'

MEER INFO Samsø Energy Academy • www.energiakademiet.dk

Online opiniestuk Groen!Plus-voorzitter over optrekken pensioenleeftijd: 'Niet aan de orde'

In 1949 was de levensverwachting voor mannen 61 jaar en voor vrouwen iets meer dan 67,3 jaar. In 2007 lag het cijfer voor mannen boven 77 jaar, voor vrouwen boven 82 jaar. Het lijkt logisch dat de pensioenleeftijd ook naar boven gaat. Toch is dit volgens Hugo Van Dienderen, oud-parlementslid en voorzitter van Groen!Plus, nu helemaal niet aan de orde. In een online opiniestuk trekt hij het pleidooi voor langer werken in twijfel en gaat hij voluit voor een kwaliteitsvol leven met ontspannen loopbanen.

Wil je het opiniestuk van Hugo Van Dienderen lezen en eventueel reageren? Surf dan naar de opiniepagina's van [deredactie.be](http://opinie.deredactie.be): <http://opinie.deredactie.be/2009/11/12/optrekken-pensioenleeftijd-niet-aan-de-orde>

Water aan de lippen, een kritische kijk op Kopenhagen

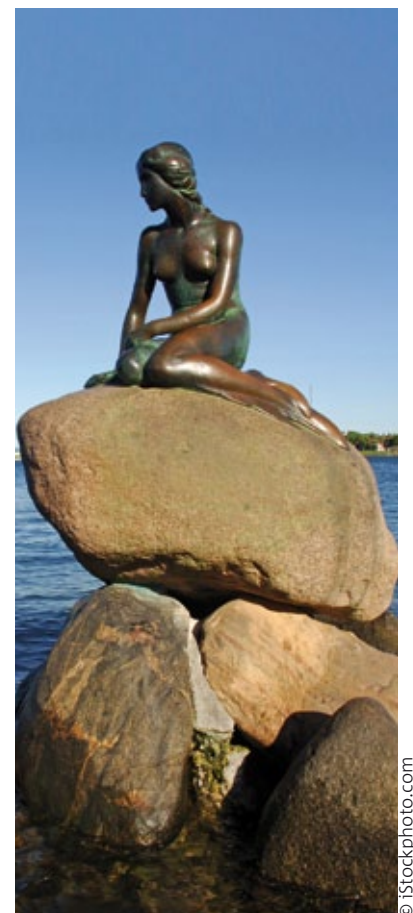
Jong Groen! volgt de klimaatconferentie in Kopenhagen op de voet. Deze top loopt van **7 t.e.m. 18 december 2009** én moet een antwoord bieden op de klimaatverandering. Op www.wateraanidelippen.be kan je alles volgen wat Jong Groen! onderneemt.

De bedoeling is jongeren te informeren over klimaat en de klimaatonderhandelingen en hen zo het belang van deze onderhandelingen duidelijk te maken. Verschillende wetenschappers (zoals die van het IPCC) komen namelijk tot dezelfde conclusie: de aarde warmt op en de mens is hiervoor verantwoordelijk. Kiest Kopenhagen niet voor een vooruitstrevend klimaatbeleid, dan heeft een nog sterkere opwarming catastrofale gevolgen voor ons ecosysteem.

Natuurlijk voert Jong Groen! ook actie. Op **21, 22, 28 en 29 november** is Jong Groen! respectievelijk te vinden in **Antwerpen, Brussel, Gent en Oostende** met badkuipen, duikerspakken, buttons en flyers allerhande. De bedoeling is opnieuw om mensen te informeren en om aandacht te vragen voor straffe klimaatakkoorden. **Marijke Pinoy** en **Tom Kestens** zullen alvast voor een culturele toets zorgen en op deze manier steun betuigen aan de actie.

Om het thema helemaal in de verf te zetten nodigt Jong Groen! een interessante klimaatgast uit op haar **nieuwjaarsreceptie op vrijdag 8 januari 2010**. Diezelfde avond wordt ook de **Groene Bril** uitgereikt, dat is een prijs die Jong Groen! jaarlijks toekent aan een organisatie of onderneming die letterlijk een groene bril opzet. Begin december kan je op www.jonggroen.be stemmen op de genomineerde kandidaten.

www.wateraanidelippen.be • www.jonggroen.be

BART STAES RAPPORTEERT

Missie naar Palestina en Israël

Begin november organiseerden 11.11.11 en Broederlijk Delen een Belgische missie naar de Palestijnse gebieden en Israël. Politici en vertegenwoordigers van vakbonden en NGO’s namen eraan deel. De delegatie, waaraan ook europarlementair Bart Staes deelnam, bezocht de Westelijke Jordaanoever, Jeruzalem en Tel Aviv. Op het programma stond eveneens een bezoek aan de Gazastrook, maar de Israëlische regering gaf geen toestemming om het gebied te betreden.

Het doel was informatie te vergaren over de situatie op het terrein. De focus lag op de **politieke ontwikkelingen** (Israëlische regering, interne Palestijnse politiek, relaties met de EU) en **Israëls beleid van ‘feiten op het terrein’** (nederzettingen, de Muur). Er waren gesprekken met politieke partijen, politieke observatoren, NGO’s en vakbonden. Daarnaast dacht de delegatie na over manieren om het conflict sterker op de Belgische en de Europese politieke agenda te plaatsen.

Situatie op de Westoever tast waardigheid aan

‘Wat ons treft, is **hoe slecht de situatie in de Palestijnse gebieden daadwerkelijk is**. De nederzettingen, de wegblokkades en de Muur schenden de basisrechten van de Palestijnen op het vlak van mobiliteit, werk, voedsel, toegang tot water en de gezondheidszorg. En juist die gevolgen van Israël’s beleid op het dagelijkse leven van Palestijnen dringen in Europa nauwelijks door’, stelt Staes vast.

‘Wij benadrukken, zoals onze Palestijnse gesprekspartners erkennen, dat Israël het recht heeft om zijn burgers te beschermen. Als we de realiteit op het terrein zien, stellen we ons echter vragen bij een aantal veiligheidsmaatregelen. Zo bouwt Israël de Muur niet op de internationaal aanvaarde grens met de Westoever, de **Groene Lijn**. Het Internationaal Gerechtshof bevestigde dat Israël de Muur diep in Palestijns gebied bouwt om zo de nederzettingen in te lijven.’

‘Door het huidige tracé belanden 125.000 Palestijnen aan de andere kant van de Muur. In Israël’s logica vormen zij een veiligheidsrisico. In veel gevallen, zoals in **Abu Dis** bij

Oost-Jeruzalem, scheidt de Muur niet zozeer Israël’s van Palestijnen maar vooral Palestijnen van elkaar. De constructie snijdt mensen af van hun werk, kinderen van de school en patiënten van ziekenhuizen.’

‘De **Israëlische mensenrechtenorganisatie B’tselem** nam ons mee naar de Palestijnse stad **Salfit**, vlakbij Ariel, één van de grootste nederzettingen diep in de Westoever. Door de Muur en de checkpoints moeten mensen die naar deze districtshoofdstad willen i.p.v. van 700 meter, 18 kilometer omrijden. Deze maatregelen hebben negatieve economische gevolgen en betekenen voor de Palestijnen een aantasting van hun waardigheid.’

‘De situatie in **Hebron** schokt ons. Hier wonen 800 Israëlische kolonisten in een stad van 166.000 Palestijnen. Duizenden Palestijnen moesten vertrekken uit het centrum van de stad. Honderden winkels werden opgedoekt en Palestijnse huizen staan nu leeg. Gezien de Palestijnen bepaalde wegen, en zelfs de hoofdstraat, niet mogen gebruiken, is het centrum uitgestorven. Dit alles maakt van Hebron een spookstad.’

‘Ons bezoek aan het **vluchtelingenkamp Aida** in Bethlehem maakt duidelijk dat de situatie van de 700.000 Palestijnse vluchtelingen op de Westoever bijzonder precair is. De inwoners van dit kamp hebben onvolgende water, hooguit twee uur per week. Enkele kilometers verderop, aan de andere kant van de Muur, worden in de nederzettingen de tuinen besproeid. Ook het recht op terugkeer van de meer dan 5 miljoen vluchtelingen in de Palestijnse gebieden en de omliggende Arabische landen, is in Europa een onderbelicht en onderschat probleem.’

‘Een gevolg van de bezetting is de hoge graad

van geweld in de Palestijnse samenleving. Vrouwen bevinden zich op het kruispunt van vele schendingen van mensenrechten. Waaronder een patriarchale cultuur, partnergeweld en geweld van kolonisten en soldaten.’

De blokkade van Gaza: tunneleconomie is enige optie

‘De blokkade van de Gazastrook is de meest extreme uitwas van Israël’s afsluitingsbeleid. Israël weert niet alleen buitenlandse delegaties en internationale organisaties uit de Gazastrook. Het onderwerpt de 1,5 miljoen Gazanen nog steeds aan een humanitaire en economische blokkade. Volgens **UNRWA** laat het dagelijks slechts 78 trucks toe, in plaats van de 575 trucks die nodig zijn. **300.000 mensen leven met minder dan 1 dollar per dag**. Bijna één jaar na de oorlog zijn de noden nog erg hoog. Volgens de **VN-organisatie voor humanitaire hulp OCHA** leven 14.000 mensen nog steeds in tenten en zijn bouwmaterialen niet voorhanden.’

‘De economische gevolgen van Israël’s afsluitingsbeleid zijn rampzalig. In de Gazastrook zijn **98 procent van de fabrieken en workshops gesloten**. De ooit bloeiende privésector is vernietigd. De algemene werkloosheid in de Palestijnse gebieden wordt geschat op 32 procent, maar in de Gazastrook zou het cijfer oplopen tot 45 procent. De enige overlevingsstrategie is de tunneleconomie. De **500 tunnels tussen Gaza en Egypte** worden gebruikt voor de invoer van basisgoederen. Dezelfde tunnels worden ook gebruikt voor de clandestiene invoer van wapens, wat evenzeer onaanvaardbaar is. De tunnels zijn voornamelijk in handen van maffiose groepen en Hamas heft er een taks van 15 procent op. Zoals VN-waarnemers analyseren, past Israël een beleid toe van **‘no develop-**

ment, no prosperity and no humanitarian crisis.’

Politieke impasse is groter dan ooit

‘Sinds het begin van het vredesproces levert de internationale gemeenschap grote diplomatieke en financiële inspanningen om ontwikkeling in de Palestijnse gebieden mogelijk te maken. Zolang de financiële inspanningen niet gepaard gaan met een politieke oplossing, is ontwikkeling onmogelijk.

‘Zo bezochten we een landontwikkelingsproject van de **Union of Agricultural Relief Workers** in zone C. In deze zone, waar zich de nederzettingen bevinden, oefent Israël de volledige controle uit. We spraken er met een boer die met de financiële hulp van de Europese Commissie terrassen aanlegde. Het Israëlische leger vernielde die vorige week omdat het de aanleg van terrassen beschouwt als constructie. Dit is voor de Palestijnen verboden in zone C.’

‘Er is een erg actief middenveld in Israël en de Palestijnse gebieden. Mensenrechtenorganisaties, vrouwenorganisaties, vakbonden, culturele initiatieven zetten zich in voor duurzame vrede in de regio. Maar zij stellen zelf dat een politieke oplossing cruciaal is’.

‘Uit onze politieke contacten blijkt aan Israëlische kant de steun voor de tweestaten-oplossing toe te nemen. Dit onder meer omwille van de demografische ontwikkelingen. **Zo steunen verschillende Israëlische partijen de oprichting van een Palestijnse staat**. De vraag is echter waar de grenzen van die staat komen en of Israël bereid is zich terug te trekken tot de grenzen van 1967.’

‘Aan Palestijnse kant wordt gevraagd of een tweestaten-oplossing nog mogelijk is, gezien de voortdurende expansie van de nederzettingen (bijna 500.000 kolonisten in 149 nederzettingen). Palestijnen worden immers teruggedrongen in aparte staatjes op 40 procent van de Westelijke Jordaanoever. We merken dat het woord Apartheid steeds vaker valt. De interne Palestijnse verdeeldheid die resulteerde in twee regeringen, verzwakt de positie van de Palestijnen nog verder. Na **18 jaar vredesonderhandelingen** zijn de Palestijnen gedisillusioneerd. Ze vragen dat de internationale gemeenschap en met name de **Europese Unie** optreedt als derde partij.’

‘De urgentie voor een politieke oplossing was nimmer zo hoog. Onze politieke ontmoetingen bevestigden dat de impasse groter dan ooit is’.

CONCLUSIES VAN DE DELEGATIE

Het is evident dat een politieke oplossing moet voortvloeien uit een akkoord tussen beide partijen. Primordiaal is daarbij dat het geweld van het Israëlische leger en de Palestijnse gewapende groeperingen wordt gestaakt. Er zijn een aantal minimale stappen waarin de Europese Unie en België een actieve rol kunnen spelen.

1. Een **actieve rechtenbenadering** kan een uitweg bieden uit de huidige politieke impasse. Een duurzame oplossing vereist immers gerechtigheid. Het internationaal recht biedt een antwoord op obstakels voor de vrede zoals de muur en de nederzettingen. Het Goldstone-rapport is een belangrijk instrument om rekenschap te vragen aan Israël en de Palestijnse gewapende groeperingen voor hun schendingen van het internationaal recht.
2. Hoewel de problematiek van het Midden-Oosten reeds lang een prioritair dossier is van de Europese Unie, vragen we de Belgische regering de dramatische toestand in de Palestijnse gebieden, en voornamelijk in de Gazastrook, **hoger op de Europese politieke agenda** te plaatsen. De blokkade van de Gazastrook moet worden opgeheven.
3. We vragen dat ons land in het kader van het Europese voorzitterschap actief initiatieven neemt om **het respect voor het internationaal recht bij beide partijen af te dwingen**. Hierbij kunnen de wederzijdse relaties en akkoorden een hefboom zijn.

Het wintergewelf

Geschiedenis, herinnering, verlies, herstel, verdriet, landschap, wortels en ontworteling, liefde en verlangen, en de taal als een troostend huis. Het zou een erg korte samenvatting kunnen zijn van Het wintergewelf, van de Canadese schrijfster Anne Michaels en een van de mooiste boeken van het voorbije jaar.

1964, in Egypte. Avery is als ingenieur verantwoordelijk voor de verplaatsing van de tempel van Aboe Simbel, door de aanleg van de Aswandam. Zijn vrouw Jean, een botaniste, vergezelt hem. Ze leerden elkaar kennen in Canada, waar Avery betrokken was bij de bouw van de St. Lawrence Seaway, waarvoor ook verschillende dorpen moesten verhuizen.

Avery en Jean, beiden getekend door hun persoonlijke geschiedenis, vertellen elkaar uitgebreid hun verhalen. Avery is er steeds meer van overtuigd dat de verplaatsing van de tempel geen 'redding' is, maar dat er iets fundamenteels verloren is gegaan. Jean en Avery worden dan getroffen door een noodlot dat hen uit elkaar drijft.

Terug in Canada leven Avery en Jean gescheiden. Jean leert de kunstenaar Lucjan kennen. Als kind woonde hij in Warschau, dat aan het eind van de oorlog door de Duitsers vernietigd werd. Haar relatie met hem is naast een rouw ook een zoeken naar een taal die de pijn van haar verdriet kan beantwoorden. Jean en Avery zoeken elkaar terug.

Anne Michaels verbindt drie historische gebeurtenissen, die te maken hebben met vernietiging en reconstructie. Dat alles wordt opgenomen in een sterke poëtische en symbolische stroom. De tijd weegt zwaar op mensen en plekken. De schade kan onherstelbaar zijn, maar met dat besef draai je de tijd nog niet terug.

Het wintergewelf is de plaats waar de doden rusten als de grond in de winter te koud is en ze nog niet kunnen begraven worden. Het is een plek waar je kunt schuilen in afwachting van. Het is een plek waar je kunt bezinnen over hoe je omgaat met de tijd en met wat misschien niet te herstellen is. Het is een plek waar je elkaar ook zou kunnen vinden.

Anne Michaels, *Het wintergewelf*, De Bezige Bij, 2009

Bijzondere boeken

door Jan Mertens

In deze rubriek neemt Jan Mertens, beleidsmedewerker, huisideoloog en literair alleseter bij Groen!, een bijzonder boek onder de loep.

Brussel'Air-premie

Meer dan 5.000 Brusselaars hebben al gebruik gemaakt van de Brussel'Air-premie. Dat meldt Brussels staatssecretaris voor Mobiliteit Bruno De Lille. Met de Brussel'Air-premie wil het Brussels Hoofdstedelijk Gewest luchtvervuiling bestrijden die het autoverkeer veroorzaakt. De bedoeling van deze premie is de Brusselse automobilisten aan te zetten om hun auto in de ruilen voor vervoermiddelen die beter rekening houden met het leefmilieu: het openbaar vervoer, de fiets, te voet gaan en het autodelen volgens het **Cambio-systeem**.

Geen zin om kou te lijden deze winter? Dan moet je Hemp Hoodlamb beslist leren kennen. Bij Hempmade, een groot- en kleinhandel in natuurlijke henneproducten in Leuven, kan je terecht voor een ruim aanbod hippe hoodies. Daarnaast kan je er terecht voor lekker warme handschoenen, oorwarmers en mutsjes.

www.hempmade.be

De Twike TUSSEN FIETS EN VLIEGTUIG

© Twiketours

Is het een overdekte ligfiets, een rijdende fitnesstrainer of een supersonische trapauto? Feit is dat de zogeheten **Twike** een compleet ander verkeersconcept is: hij is zo sportief als een fiets, heeft het targa-gevoel van een Porsche, het geluid van een metro en stuurt zoals een zweefvliegtuig. De driewielige tweezitter met elektromotor heeft een maximumsnelheid van 85 km/uur en een reikwijdte tot 200 kilometer.

Daarmee voldoet hij perfect aan de eisen die gesteld worden aan een voertuig voor stadsverkeer. De driewieler van Twike heet ideaal als kleine ecologische wagen, zeker omdat Vlaanderen de meest vervuilde regio ter wereld is. Deze lichtgewicht elektromobiel is ontwikkeld voor de **EXPO 1986 in Vancouver** (Canada) door studenten uit Zurich. Ondertussen is de vierde generatie op de markt en flitsen er haast 1.000 Twikes door de straten van Europa.

Het is het eerste voertuig ter wereld dat een elektrische aandrijving combineert met pedalen dat overal op de openbare weg mag worden gebruikt. De spierkracht wordt direct omgezet in bewegingsenergie. Het is ook een 'echte' auto in die zin dat er een normale kentekenplaat op zit, je je aan dezelfde verkeersregels moet houden als een auto en je in bezit van rijbewijs B moet zijn om er in te mogen rijden. De energie die een Twike nodig heeft om 100 kilometer te rijden, kost slechts 1 euro.

www.twiketours.nl

EXPO VERLENGD
WEGENS SUCCES

'VAN KYOTO TOT KOPENHAGEN'

'Dit is onze aarde 2, van Kyoto naar Kopenhagen' in de kelders van de Brusselse **Tour & Taxis** is de tweede editie van de succesvolle tentoonstelling 'Dit is onze aarde', die vorig jaar in vijf maanden 200.000 bezoekers over de vloer kreeg. Terwijl de eerste editie opgebouwd was rond het thema **duurzame ontwikkeling**, focust men ditmaal op de **klimaatverandering**. Begin december beginnen in de Deense hoofdstad immers nieuwe onderhandelingen die – als alles goed gaat – een nieuw klimaatverdrag opleveren, in opvolging van het Kyoto-protocol.

De tentoonstelling is opgesplitst in twee grote delen die overeenstemmen met twee verschillende fasen in de houding die de bezoeker zal moeten aannemen: het eerste deel, de zogeheten **raar-weer-tijd**, vertelt op een speelse manier welke mechanismen er in het broeikaseffect werkzaam zijn, en wat hun oorzaken en gevolgen op ons klimaat zijn. Het tweede deel, de **actietijd**, toont hoe wij collectief reageren en stelt iedereen in staat om zich op een heel gerichte manier individueel te engageren om de klimaatopwarming tegen te gaan.

'Dit is onze aarde 2' tot eind maart 2010 in **Tour & Taxis (Brussel)**.

www.expo-terra.be

'Wettelijk verbod op commerciële dierproeven'

Groen! diende onlangs een wetsvoorstel in om alle commerciële proeven op gewervelde dieren te verbieden met enkel uitzonderingen voor proeven die echt nodig zijn voor medisch wetenschappelijk onderzoek. Gelijktijdig werd een resolutie neergelegd voor het opstarten van een **Vlaams Kenniscentrum voor Alternatieven voor Dierproeven**. Samen met de **Anti Dierproeven Coalitie** vraagt Groen! ook een publieke database voor alle dierenproeven met volledig aantal, opdrachtgever en de kosten. De Anti Dierproeven Coalitie en **GAIA** ondersteunen deze initiatieven volmondig. Uit enquêtes blijkt ook dat bijna 80 procent van de Belgen een dergelijk verbod steunt.

Slimme kilometerheffing in Brussel en in Vlaanderen door overleg

Groen! roept de Vlaamse regering op om samen met de andere gewesten af te spreken om mee te liften met het Nederlandse systeem van slimme kilometerprijs. Als de drie gewesten het snel eens raken om de slimme kilometerprijs ook in Vlaanderen, Brussel en Wallonië in te voeren, dan kan dat nog samen met Nederland gebeuren. **Vlaams fractieleider Filip Watteuw** diende alvast een resolutie tot invoering van een slimme kilometerheffing in en vroeg volgende week woensdag een spoedbespreking en stemming in het Vlaams parlement. **Staatssecretaris Bruno De Lille** wil hierin in Brussel een voortrekkersrol opnemen. In Nederland werd in november een akkoord bereikt over de invoering van een slimme kilometerprijs. Het gaat om een prijs die je betaalt per gereden kilometer. En die zou gelden voor vrachtwagens én voor personenwagens. Er werd gekozen voor een basistarief van 3 eurocent in 2012 dat oploopt naar 6 à 7 eurocent in 2018. Zwaardere voertuigen, meer vervuilende voertuigen en wie in de spits rijdt, zal meer moeten betalen. Zo maak je van de prijs per kilometer een 'slimme prijs', die rekening houdt met congestie en met de uitstoot naar het milieu. De vaste verkeersbelastingen worden in ruil afgeschaft.

'Hang een fietsrek voor de bus'

Brussels parlementslied Annemie Maes stelt voor om fietsrekken voor de Brusselse bussen te hangen. Het systeem past volgens de politica perfect bij een heuvelachtige stad als Brussel. Maes, die ook actief is binnen de Brusselse **Fietzersbond**, vraagt aan de **MIVB** om een proefproject op te starten met fietsrekken voor bussen. 'Het gaat om een bestaand systeem dat perfect werkt in Canada en de VS,' vertelt Maes. 'Voor de bus hangt een fietsrek waar je heel snel een fiets kan in vastklikken. Dat gebeurt terwijl de andere reizigers instappen. Aangezien het rek vooraan hangt, vlakbij de busdeur, is van tijdsverlies nauwelijks sprake'.

GELUIDSOVERLAST IN NAZARETH EN DE PINTE

Minister Crevits, word wakker

Geen romantiek in de slaapkamers van de Oost-Vlaamse dorpen Nazareth en Eke, wel het doodringende geluid van de E17. Het wegdek is er zodanig verouderd dat ook slapen onmogelijk wordt door de hoge decibels. 'De oplossing – een nieuw wegdek met geluidsarm asfalt – is nochtans voorhanden', zegt Dirk Vos, gemeenteraadslid in Nazareth. 'Maar minister Crevits moet wakker worden en in actie schieten. Want iedereen in Nazareth en de omliggende gemeenten wil kunnen slapen'.

Reeds in 2006 kaartte een inwoner van Nazareth die nabij de E17 woont, het probleem van geluidsoverlast aan. Gewapend met een geluidstoestel trok hij zelf op pad en deed hij een aantal metingen. De resultaten waren ontluisterend: op sommige plaatsen produceert de E17 tot 70 decibel; dat wordt bestempeld als luid en valt te vergelijken met een rumoerige klas, schoolbus of speelplaats. Redenen zijn een gestage toename van het wegverkeer, maar vooral de structuur van het wegdek: geribbeld beton, en dat vanaf de grens met West-Vlaanderen tot aan de Makro (Eke).

Nadien belandden de cijfers bij allerhande besturen, instanties en studiebureaus. En werd het vervolgens opvallend stil... Tot gemeenteraadslid Dirk Vos het dossier terug opviste. Hij bracht een voorstel van motie op de agenda van de gemeenteraad. Met

succes, want de motie kreeg het fiat van alle fracties. Daarin wordt de bevoegde minister, **Hilde Crevits (CD&V)**, opgeroepen om er eindelijk werk van te maken. Want een structurele oplossing is voorhanden: een volledige vernieuwing (met geluidsarme verharding) van het wegdek, mits de nodige middelen, natuurlijk.

'Midden oktober leek er uiteindelijk een doorbraak te komen in het dossier van de geluidsoverlast van de E17. De werken zouden uitgevoerd worden in 2010 en 2011', verklaart Vos. 'Maar navraag bij het Vlaams Gewest leert dat dit project nog goedgekeurd moet worden. Over het traject Deinze-Zwijnaarde, het meest hinderlijke deel, wordt zelfs pas begin 2011 uitspraak gedaan. Wij willen kost wat kost dat deze werken zo snel mogelijk en in de juiste volgorde worden uitgevoerd. Want geluidsoverlast is geen luxeprobleem.'

OOST-VLAANDEREN

Daarom schakelt de lokale afdeling van de partij nu een versnelling hoger en nam ze alvast contact op met de Vlaamse fractie. Zo heeft **Filip Watteeuw, fractieleider in het Vlaams Parlement**, alvast een vraag ingediend bij minister Crevits.

Verder roept **Groen! Nazareth** zo veel mogelijk mensen op om de vraag te steunen. Hier voor kan men op de website terecht. Daar vind je niet alleen het hele dossier van A tot Z uitgelegd, maar ook enkele filmpjes die de problematiek duidelijk in de kijker zetten. De boodschap is klaar en duidelijk: Minister Crevits, word wakker. Nazareth en de omliggende gemeenten willen kunnen slapen.

 www.groennazareth.be

© Wouter Van Vooren

ANTWERPEN

'Ontmantel de BAM'

Na de succesvolle volksraadpleging rond de **Lange Wapper** in Antwerpen, eind oktober, ligt de bal nu opnieuw in het kamp van de **Vlaamse regering**. Groen! vraagt dat de regering de BAM ontmantelt en het werk deze keer uitbesteedt aan mobiliteitsexperts in de schoot van de administratie. Groen! heeft ook een motie ingediend om een onderzoekscommissie op te starten naar de werking van de BAM. 'Het schouwspel waarop de BAM de Antwerpenaren de voorbije jaren heeft getraakteerd was een aanfluiting van de democratie', zeggen parlementsleden **Dirk Peeters** en **Mieke Vogels** en senator **Freya Piryns**, allen afkomstig uit de provincie Antwerpen. 'Hun

aanpak heeft miljoenen euro's gekost, heeft alleen mist gespoten en heeft ervoor gezorgd dat het vertrouwen van de burger in de politiek nog meer is geschaad'. Ondertussen blijft Groen! ijveren voor een duurzaam en leefbaar Antwerpen. De partij erkent dat er mobiliteitsproblemen zijn en streeft naar een pluriforme aanpak waarbij het doel in de eerste plaats het verminderen van autoverkeer is. Er moet werk gemaakt worden van een **slimme kilometerheffing** die mobiliteitsstromen stuurt. Er moet ook maximaal aandacht besteed worden aan **voldoende groene ruimte** en bovenal primeert de **leefbaarheid** van de Antwerpse woonwijken.

Donderdag veggiedag, nu ook in Hasselt

Sinds oktober is donderdag ook veggiedag in Hasselt. De Limburgse provinciehoofdstad wordt daarmee – na Gent – de tweede Vlaamse stad die een vaste vegetarische dag invoert. Tot grote tevredenheid van **schepen Toon Hermans**. 'Via een groots opgezette campagne willen we iedereen overtuigen dat een dag geen vlees of vis eten **niets dan voordelen heeft voor je gezondheid**'.

Daarnaast is het bannen van vlees natuurlijk ook **goed voor het milieu**. Een dag per week geen vlees eten, betekent een miljoen ton broeikasgassen uitsparen. Dat is evenveel als we wanneer we een half miljoen auto's van de weg halen. Bovendien is er voor een kilogram rundsvlees zeven tot kilo graan en maar liefst 15.000 liter water nodig.

Dat het zonder of met minder vlees kan, bewees Hasselt op een groot startmoment, waarop de Grote Markt herschapen werd tot een vegetarisch paradijs met **infostanden, kookdemo's en animatie**. De inwoners van Hasselt kregen alvast een **gratis gidsje met vegetarische recepten** om thuis zelf aan de slag te gaan.

LIMBURG

Australisch experiment krijgt West-Vlaamse navolging

Het Australische stadje Bundanoon kwam deze zomer in het nieuws met een primeur: om het milieu te sparen mag er vanaf nu geen flessenwater meer verkocht worden. Bijzonder gecharmeerd door dit initiatief richtte West-Vlaming **Philippe Mingels** alvast een facebookgroep op met de welluidende naam 'Ik bundanoon...'. De groep, die al meer dan 2.000 leden telt, wil op termijn niet alleen die *plastics* uit de rekken bannen, maar ook het werkwoord 'bundanoonen' in Van Dale krijgen.

Interesse?

Surf dan naar www.goestingroen.be en klik door naar de blog van Philippe Mingels of ga rechtstreeks naar facebook en zoek op bundanoon.

VLAAMS-BRABANT

Jean Blaute schenkt ons een Kuitenbijter!

Eind september namen zowat 700 sportievelingen deel aan de **tweede memorial Willy Vanderstappen**, een fietstocht voor het hele gezin in het Vlaams-Brabantse Kapelle-op-den-bos. Bij de start presenteerde **Jean Blaute** de Kuitenbijter, een bijzondere krieb van een Kapelse brouwer. Blaute was de peter van de memorial ter nagedachtenis van Willy Vanderstappen, die twee jaar geleden overleed aan de gevolgen van blootstelling aan asbest. De memorial is bedoeld als actieve memorial voor alle asbestslachtoffers.

Koehandel tussen regering en Electrabel

Champagne in Parijs, aalmoes in Brussel

In ruil voor een aalmoes aan de armlastige federale begroting, houdt ons land de oudste kerncentrales 10 jaar langer open en doet het een gigantisch cadeau aan Electrabel. Dat verklaart federaal parlementlid en Groen!-energiespecialiste Tinne Van der Straeten. 'Maar deze koehandel levert ons niks op: Electrabel behoudt zijn monopolie, groene energie blijft klein en de prijzen blijven hoog. Bij Suez-Electrabel, in Parijs, knallen de champagnekurken.'

Ons land is alvast op één vlak innovatief: nergens in de wereld staan zo'n oude kerncentrales als in België.

Paars-groen besliste in 2003 dat de kerncentrales na 40 jaar worden gedeactiveerd. Dit houdt in dat alle kerncentrales tegen 2025 gesloten zullen zijn. De sluiting verloopt in fases. Zo zullen de eerste drie kerncentrales – **Doel 1 en 2 en Tihange 1** – sluiten in 2015. Alleen als de bevoorrading van elektriciteit in het gedrang zou komen, kan de wet zelf uitgesteld worden. Maar deze wet kwam de laatste tijd steeds meer onder druk te staan.

CD&V, al jarenlang dikke vriendjes met Electrabel, bestreed de wet vanaf dag 1. Toen in 2007 **Yves Leterme** onderhandelde met **Open VLD** over een mogelijke regering, bestelde hij bijna direct voor 80.000 euro's studies. Bedoeling: nagaan hoe de wet omzeild kon worden. Een half jaar later, als er eindelijk een regering is, bestelt **Paul Magnette**, de energieminister, nog een studie naar de ideale energiemix. Dat is geen nieuwe studie, maar

een overzicht van eerder gemaakte studies.

Begin september zegt diezelfde Magnette onomwonden in **De Standaard**: 'Ik geef toe dat dit rapport in de eerste plaats besteld is om de discussie rond de kernuitstap over de verkiezingen te tillen.' Begin oktober pakt Magnette dan uit met de resultaten van de Gemixstudie, de studie naar de ideale energiemix. De conclusie van de internationale experts: zij vrezen voor bevoorradingsproblemen als de centrales nu zouden sluiten, omdat er niet genoeg alternatieve energiebronnen zijn.

Daarom stelt Magnette voor om de oudste drie kerncentrales tien jaar langer open te houden, tot 2025. Tinne reageert verontwaardigd over deze koehandel. 'De beslissing stond al langer vast, en de studie diende enkel als glijmiddel om de verlenging te rechtvaardigen. Vandaag keert de regering terug naar

het verleden in plaats van te kiezen voor de toekomst. Ons land is alvast op één vlak innovatief: nergens in de wereld staan zo'n oude kerncentrales als in België'.

De bejaarde kerncentrales die de regering 10 en misschien 20 jaar langer wil laten draaien zijn zeer symbolisch voor het falend energiebeleid in dit land. Alles voor Electrabel, niets voor de consumenten. 'Daardoor wordt het monopolie van Electrabel in stand gehouden, en komt er geen plaats voor nieuwe spelers, geen plaats voor andere groene energie', vreest de Groen!e energiespecialiste.

Op die manier worden ook de winsten van Electrabel veilig gesteld. Electrabel houdt, als monopolist, onze energiemarkt al decennia in een houdgreep. De kerncentrales leveren een flinke winst op, omdat ze al lang afgeschreven zijn. De nucleaire rente wordt berekend op zo'n 2 miljard euro per jaar. 'Centen die dus allemaal naar Frankrijk zullen vloeien. De champagnekurken zullen hard knallen in Frankrijk' besluit Tinne Van der Straeten.

In ruil voor de langere levensduur rekent de regering-Van Rompuy op een forse bijdrage van Suez/Electrabel. Maar, vreest Tinne, Electrabel trekt altijd aan het langste eind. 'In ruil daarvoor betaalt Electrabel een aalmoes voor de begroting. Maar bikkelharde garanties zijn er niet.'

'Laten we wel wezen. De arrogantie van Electrabel behoeft geen tekening: zo zal de energiereus de bijdrage aan de schatkist gewoon doorrekenen aan u en ik, de consument. Net zoals Electrabel de gratis emissierechten aan de grote bedrijven doorrekende (ter waarde van 1,2 miljard), net zoals het de vennootschapsbelasting niet betaalde door gebruik te maken van de betere boekhoudtechnieken (zo bracht Suez een schuld van 29 miljard onder bij Electrabel) en net zoals het dankzij de notionele interestaftrek 500 miljoen uitspaarde: het zijn veelzeggende precedenteren die niet veel aan de verbeelding overlaten.

Hoe de nucleaire rente tellen?

Op de vrijgemaakte markt wordt de elektriciteitsprijs bepaald aan de hand van de marginale kost. Dit wil zeggen: op basis van de kosten van de laatste installatie die aangeschakeld moet worden om aan de vraag te voldoen. Kerncentrales produceren continu. Om te matchen aan de vraag worden meer regelbare installaties aangezet. In België is dat meestal gas. Die laatste centrale bepaalt de uiteindelijke prijs.

Kernenergie produceren met een afgeschreven centrale kost zo'n 15 à 25 euro per MWh. Die elektriciteit wordt echter verkocht aan 65 à 75 euro per MWh. Omdat de prijs dus bepaald wordt op basis van de kosten van die laatste gascentrale. Met andere woorden: een mooie marge van zo'n 50 euro. Voor de liberalisering mocht Electrabel daar zo'n 10 euro van houden, dat werd beschouwd als een billijke winst. Maar op de vrije markt wordt de prijs bepaald aan de hand van marginale kost. Electrabel heeft dus 40 meer dan vroeger.

Jaarlijks wordt er in ons land zo'n 45 à 50 TWh aan nucleaire elektriciteit geproduceerd. Vermenigvuldigd dat met die 'nucleaire rente', en je komt – afhankelijk van de vork die je neemt – op bedragen tussen 1,5 en 2 miljard euro per jaar.

Pikant detail. In landen met veel wind, zoals Spanje en Duitsland, zie je dat de prijs zakt als de laatste centrale een windturbine is. Logisch, want zij hebben een lagere kost dan een gascentrale, zelfs lager dan een kerncentrale. Dus meer wind is goed voor uw factuur!

<http://tinnevd.wordpress.com>

GROEN! IN HET VERWEER TEGEN TWEEDE KERNCENTRALE BORSSELE

Het Nederlandse nutsbedrijf Delta wil een tweede kerncentrale bouwen in het Zeeuwse Borssele. Als de Nederlandse regering het licht op groen zet, wordt in 2014 gestart met de bouw van één of twee nieuwe kernreactoren in de Nederlandse gemeente vlakbij Middelburg. Tegen 2018 zou de uitgebreide kerncentrale operationeel moeten zijn. Aangezien de centrale vlak bij de Belgische grens zou komen, trekt Groen! alle registers open om de bouw tegen te houden.

De plannen van het Zeeuwse energiebedrijf Delta om vlak bij de Belgische grens een nieuwe kerncentrale te bouwen, stuiten op onrust en kritiek in Oost- en West-Vlaanderen. De centrale zou naast de bestaande Nederlandse centrale in Borssele komen, op minder dan 20 kilometer van de Belgische grens. Nederland moest daarom ook de bewoners van een groep Vlaamse grensgemeenten inzage geven in het dossier. Op basis van de startnota die tot half oktober ter inzage lag en de reacties daarop, worden begin 2010 MER-richtlijnen opgesteld.

De besluitprocedure zit dus nog in een zeer vroeg stadium. Zo lag de startnotitie milieu-effectrapport voor tot 16 oktober. Tot dan konden de inwoners van Sint-Laureins, Assenede en Zelzate het dossier inkijken en opmerkingen en bezwaren uiten. Behalve de drie gemeenten waar de startnota ter inzage lag, werden ook alle andere Vlaamse gemeenten binnen

een straal van 30 kilometer in een overleg betrokken tussen de gemeenten en de bevoegde overheidsdiensten. Het ging om Knokke-Heist, Damme, Maldegem, Eeklo, Kaprijke, Evergem, Gent, Moerbeke, Stekene en Wachtebeke.

Groen! trok ondertussen alle lokale registers open. Zo legde Groen! Gent een motie neer op de gemeenteraad, en trok het in Oost- en West-Vlaanderen de boer op. Ook op een inf-overgadering, eind september in Sin-Laureins, was Groen! met een delegatie aanwezig. Verder werden er bezwaarschriften ingediend en werd er actie gevoerd op de markt van Zelzate, onder meer met zogezegde radioactieve afvalvaten en witte mannetjes met gasmaskers. Er werd ook een lokale affichecampagne gehouden.

Ook nationaal droeg zijn steentje bij. Zo werden zowel in het Vlaams als in het federaal parlement kritische vragen gesteld. Zoals: sinds wanneer zijn de regeringen op

de hoogte (de centrale werd in juli via de media bekendgemaakt)? Vooral Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu (CD&V), kreeg het hard te verduren omdat ze zelf van het Meetjesland afkomstig is (Schauvliege woont in Evergem). Verder richtte federaal parlementslid en groene energie-specialiste Tinne Van der Straeten ook een facebookgroep op.

Groen! klaagt aan dat de problematiek van het radioactief kernaafval schromelijk wordt onderbelicht. Wat ons ook bijzonder zorgen baart, is het voornemen om kernaafval op te werken. Dat houdt in dat er tonnen potentieel gevaarlijk kernaafval heen en weer worden vervoerd tussen Borssele en Frankrijk (La Hague) of Engeland (Sellafield). Transport dat door (Oost-)Vlaanderen zal verlopen. Verder is Groen! bezorgd over de effecten van het gebruik van koelwater uit de zee op de ecologie van de Westerschelde. Tenslotte moeten ook de duurzame alternatieven voor een kerncentrale worden onderzocht.

Toeval bestaat niet. Terwijl ons land besliste de oudste kerncentrales langer open te houden, was de campagne van Nucleair Forum aan zijn tweede deel toe. Je weet wel, die 'uitgebalanceerde' neutrale en peperdure campagne van de nucleaire lobby die zelfs gedeeltelijk gesponsord wordt door de overheid. Als tegenoffensief tegen het eerste deel ontwierp Groen! de afgebeelde affiches. Het tweede deel vind je bijgevoegd bij je Ecozine.

Chronologie van een contract dat er (nog) geen is

Het pijnlijke relaas van een aangekondigd contract, zo valt de hele historie (voorlopig) samen te vatten. We schrijven donderdag 1 oktober 2009. Laat op de avond laat minister Magnette weten dat uit het Gemix-rapport maar één conclusie valt te trekken: dat de drie oudste kerncentrales in ons land niet dicht gaan in 2015 maar open blijven tot 2025. Eén probleem echter: Magnette zou graag willen dat de energiereus GdF Suez daar-

voor betaalt, maar hij heeft daarover geen akkoord, noch met het kernkabinet, noch met Suez, noch met de andere kernenergie-leveranciers.

Op dinsdag 13 oktober volgt de *State of the Union* van de (toenmalige) regering Van Rompuy. Tot vlak voordien duurt het dat de regering communiceert hoeveel ze van de energieproducenten zou vragen: tot 245 miljoen euro per jaar. Een veelzeggend detail: een handtekening van GdF Suez-topman Gerard Mestrallet ontbreekt nog altijd. De kritiek van de oppositie is niet mals. 'Dit bedrag is belachelijk laag, zeker in vergelijking met de twee miljard die Electrabel jaarlijks verdient aan haar kerncentrales', laat Tinne Van der Straeten in een eerste reactie weten.

Op vrijdag 16 oktober ontploft dan een bom. Na een persbriefing in Parijs zet Mestrallet met twee woorden – zéro euro – de hele Belgische regering in haar hemd. Dit gaat niet over de jaarlijkse bijdrage die Electrabel moet

betalen in ruil voor het langer openhouden van de oudste kerncentrales, maar over een eerder opgelegde Electrabelbijdrage van 500 miljoen euro aan de begroting van dit jaar. Er volgt een heftige discussie in het halfroond tussen meerderheid en oppositie. De premier en minister Magnette zijn bijzonder kort van stof.

Nog geen week later, op dinsdag 20 oktober, wordt het helemaal pijnlijk. Burggraaf Etienne Davignon, lid van de raad van bestuur van GdF Suez, verklaart 's avonds in Terzake dat Suez die 500 miljoen eventueel wel zal betalen, maar dat de regering het simpelweg nog niet gevraagd heeft. Ouch. Dat kan tellen als sneer. Maar op donderdag 22 oktober volgt eindelijk het voor de regering verbindende nieuws: er is een protocolakkoord (met handtekening). De titel zegt het zelf, het is een akkoord over principes, waar in staat dat de regering en de groep de komende acht maanden zullen onderhandelen om tot een definitief akkoord te komen.

REACTIES: 'AKKOORD IS WAARDELOOS

Niet alleen Groen! maar ook CREG, de toezichthouder op de gas- en elektriciteitsmarkt in ons land, heeft grote vragen bij het akkoord tussen de regering en Electrabel. In een studie voor minister Magnette staat dat het akkoord om verschillende redenen waardeloos is. En eigenlijk heeft de minister het met zoveel woorden ook zelf in het parlement toegegeven, het is een akkoord over principes, het is nog niet definitief. Een van de grote problemen in het document is dat de regering aan de

energiegroep een stabiel normatief en regelgevend kader belooft. Eerder hadden Tinne Van der Straeten en Muriel Gerkens hier al kritiek op geuit: 'Dit betekent dat gedurende 10 jaar er niets zou kunnen wijzigen aan het fiscale of reglementaire kader. Electrabel rekende 1,2 miljard euro aan aan bedrijven voor gratis gekregen emissierechten. Kan de regering nu nog een heffing invoeren om dit geld te recuperen? Ons lijkt van niet.' Volgens Tinne Van der Straeten zijn

dus ook volgende regeringen en parlementen daaraan gebonden. 'Een blanco cheque om unilateraal de inhoud van het akkoord te bepalen', stelt de CREG vast. 'De uitverkoop van de wetgevende macht', verklaart Van der Straeten. Daarnaast stelt zich nog een andere, belangrijke vraag, de volgende maanden: 'Zal de Europese Commissie zomaar akkoord gaan met het feit dat de Belgische regering forfait geeft inzake de liberalisering van de energiemarkt?' Wordt ongetwijfeld vervolgd.

'Tijd voor nieuwe wijn

DUBBELINTERVIEW MET NIEUW DUO AAN TOP VAN PARTIJ

Björn Rzoska

» 36 jaar; vader van 2

- » Historicus van opleiding; werkte o.m. als stafmedewerker, docent en cultuurbeleidcoördinator
- » Sinds oktober 2006 gemeenteraadslid in Lokeren en fractieleider

© Filip Claus

in nieuwe zakken'

Wouter Van Besien

» 37 jaar; vader van 3

- » Licentiaat in sociologie en Master in derdewereldstudies; was o.m. ondervoorzitter en parlementair medewerker
- » Is ook districtsschepen in Borgerhout; wordt districtsburgemeester vanaf januari

'Never waste a good crisis', zo sprak Hillary Clinton begin dit jaar nog over een groen antwoord op de crisis. Geïnspireerd door deze quote voegden Wouter Van Besien en Björn Rzoska de daad bij het woord en stelden ze zich kandidaat om de partij te leiden. 'Want de huidige beleidsmakers zijn tijd en energie aan het verspillen. We moeten de crisissen aanwenden om nieuwe opportuniteiten en bondgenoten te zoeken en te vinden. Op zulke momenten zijn mensen – binnen en buiten de partij – bereid de risico's daartoe te nemen'.

Jullie spreken van nieuwe wijn in nieuwe zakken. Wat bedoelen jullie daar precies mee?

'We beleven een belangrijk scharniermoment in de geschiedenis. Met de drie crisissen – economisch, ecologisch en sociaal – dachten we dat de oogkleppen zouden afvallen, maar dat blijkt niet het geval. Kijk maar naar de komende klimaatop in Kopenhagen: die dreigt te stranden op weinig concrete ambities. En om de steeds kleiner wordende oliereserves op te vangen, wordt er weer onbeschaamd naar kernenergie gekeken. Dat duidt er op dat de aanpak van de crisissen in handen is van traditionele krachten, die de problemen aanpakken met oude recepten. Maar daar moeten we van af. We hebben nood aan nieuwe ideeën en aan nieuwe dragers van die ideeën. Het is dus tijd voor nieuwe wijn in nieuwe zakken.'

Hoe smaakt die nieuwe wijn volgens jullie?

'Heel goed, dank u wel (lacht). Voor die

ondanks de vele goede inspanningen, slaagt het onderwijs daar op dit moment onvoldoende in. Daar moeten dus stevige antwoorden op komen.

Verder willen we **de democratie** in nieuwe vormen gieten. Want een democratie die zichzelf niet kan reinigen van anomalieën, is niet geloofwaardig. En dus wordt het dringend tijd om bijvoorbeeld de functie van gouverneur af te schaffen en om de Senaat te ontmantelen. Maar een democratie heeft natuurlijk meer nodig dan dat. Het is hoog tijd voor een nieuwe kijk op democratie, zowel lokaal als internationaal. Gebaseerd op volledige openheid en waarbij kritische stemmen serieus worden genomen.'

Wat hebben jullie in petto voor de partij zelf?

'De thema's hierboven zijn alvast stenen om een eigen groen en links profiel op te bouwen. Verder vinden we dat de partij met politiek bezig zal zijn of ze zal niet zijn. In de praktijk betekent dat voor ons dat we meer **politiek debat op nationaal, streek- en provinciaal niveau** willen organiseren. We willen ook **meer vorming**: we zetten structuren op om lokale mandatarissen te ondersteunen en we investeren behoorlijk in vorming – zowel over politieke inhoud als

over politieke vaardigheden. En willen we ook meer bondgenoten zoeken. We zetten een uitgekende strategie op poten, zowel als partij en door het sterk maken van **Oikos**, om in gesprek te komen met oude en nieuwe middenveldorganisaties, academici, opinie-makers en ondernemers.'

En ten slotte met het oog op de volgende verkiezingen: wat brengt de onmiddellijke toekomst?

'De generatiewissel is nu voltooid. Dat brengt altijd spanningen mee. Het is tijd dat op vlak van politiek personeel de rust terugkeert. De huidige parlementsleden spelen we volop uit als boegbeelden. Maar ook bij de mensen die gestopt zijn als parlements lid zit een schat aan ervaring en kennis. Het is nodig om hen beter te betrekken bij de verdere uitbouw van de partij. Met het oog op **2011** gaan wij er van uit dat de huidige federale parlementsleden de ruggengraat vormen van onze strategie voor de federale verkiezingen. En in **2010** beginnen we met de voorbereiding van de lokale verkiezingen. We organiseren een **Ronde van Vlaanderen en Brussel**, waarbij we van elke gemeente en elk district de groenen zien om de verkiezingen van 2012 voor te bereiden'.

Heren, dank u voor dit gesprek. Succes.

'EÉN MILIEULOKET VOOR GROENE MAATREGELEN'

'Willen gezinnen en bedrijven groener leven en werken, moet het gedaan zijn met de wirwar aan milieusubsidies. Dan moeten ze simpel terecht kunnen aan één loket, bij één centraal fonds.' Dat is het eerste voorstel dat kersvers voorzitter Wouter Van Besien lanceerde bij zijn verkiezing tot voorzitter. Daarmee maakte Van Besien meteen ook duidelijk dat het hem menens is met de vergroening van onze economie.

In zijn maiden speech hekelde de kersverse voorzitter vooral de rustige vastheid van de toenmalige regering Van Rompuy. 'Met de gelatenheid – o.a. het langer openhouden van de kerncentrales in ruil voor een aalmoes van GdF Suez en het uitblijven van een antwoord op fiscale fraude – verzetten we geen historische bakens. Van Rompuy zegt eigenlijk: de toestand is ernstig, maar wij kunnen er niets aan doen. Sorry, zegt hij dan. Ik zeg: zo komen we nergens.'

Tegenover die 'rustige vastheid' plaatste Wouter Van Besien duidelijke én haalbare alternatieven. Zo stelt hij één fonds voor waar gezinnen en bedrijven terecht kunnen voor goedkoop krediet. 'Daarmee kunnen ze hun plannen waar maken om minder energie te verbruiken, minder CO₂ uit te stoten, of afval te vermijden. Zorg ook voor één loket, waar iedereen terecht kan voor kortingen op groene aankopen. Niet achteraf, maar op het moment dat het geld gelegd moet worden.'

Gedaan dus met de wirwar aan milieusubsidies. 'Een premie voor dakisolatie links, een belastingaftrek voor zonnecellen rechts. Er is een grondige vereenvoudiging van de ecologiepremies nodig', vindt Van Besien. In zijn 'maiden speech' maakte hij ook meteen duidelijk waar zijn andere prioriteiten liggen: ambitieuze klimaatdoelstellingen, een geloofwaardige en toegankelijke justitie en een betere armoedebestrijding. En op elk domein meer aandacht voor sociale rechtvaardigheid.

Meyrem Almaci: 'Schuldig verzuim van Reynders'

FISCALE REGULARISATIE MOEDIGT FRAUDE AAN

Door een achterpoortje in de fiscale regularisatiewet van 2005, loopt de Belgische schatkist sinds 2006 tussen 900 miljoen en 1,8 miljoen euro mis. Dat becijferde kamerfractieleidster Meyrem Almaci. 'En minister van Financiën Didier Reynders weigert het achterpoortje vooralsnog te sluiten. Dat is schuldig verzuim. Daardoor mag een fraudeur in de praktijk op beide oren slapen. Hallucinant.'

© Wouter Van Vooren

Wat is er nu precies aan de hand? Na de fiscale amnestie van 2004 (je weet wel, die beruchte Eenmalige Bevrijdende Aangifte, waardoor iemand met zwart geld tussen 6 en 9 procent boete betaalt) werd er in 2005 een systeem van permanente regularisatie opgericht. Dit systeem voorziet dat iemand zwart geld kan regulariseren door een boete van 10 procent te betalen bovenop de normaal verschuldigde belasting.

Iemand met zwart geld heeft de keuze. De eerste optie is een **regularisatie op het oorspronkelijke inkomen en de interesten**. Dat kost hem of haar iets minder dan de helft (46,5 procent) van het globale bedrag. In ruil voor deze boete krijgen ze strafrechtelijke immunititeit.

De tweede optie is een **gedeeltelijke regularisatie**. Aangezien de aanslagtermijn 3,5 of 7 jaar bedraagt, kan de belastingplichtige kiezen om enkel interesten van de laatste 7 jaar te regulariseren en dus niet het onderliggende kapitaal. Dit kost hem of haar gemiddeld tussen 25 en 35 procent.

'Maar als je incalculeert hoeveel zwart inkomen er ten grondslag ligt aan die interesten, kom je aan een globale aanslagvoet van... rond de 5 procent. Schandalig weinig dus', zegt Almaci. 'En dat wordt als dusdanig ook bevestigd door Karel Anthonissen, gewestelijk directeur bij de Bijzondere Belastinginspectie (BBI) in De Tijd eind oktober 2009. Er worden grootschalige fiscale regularisaties gedaan en aanvaard tegen heffingen van 3 tot 5 procent. Als heffingen lager liggen dan de 6 of 9 procent van de

vroegere Eenmalige Bevrijdende Aangifte (EBA) is er iets fundamenteel verkeerd.'

In theorie kunnen deze mensen wel nog vervolgd worden voor het niet aangegeven inkomensbedrag, maar de praktijk is echter helemaal anders. 'Het is aan de lokale controleurs immers bij wet verboden om verder onderzoek te voeren over de regularisaties.

Dit belet uiteraard niet aan de parketten om een eigen onderzoek in te stellen. Het parket zal de informatie echter niet van de fiscus mogen ontvangen. Zonder informatie is de kans dan ook quasi onbestaand dat er een strafrechtelijke procedure volgt. En als advocatenkantoren zwart op wit schrijven dat fraudeurs zo 'vrij ongeschonden' zwart geld kunnen witwassen, faalt het beleid', aldus Meyrem Almaci.

De cijfers van de **Dienst Voorafgaande Beslissingen** spreken dan ook voor zich: **vier op vijf van de regularisaties zijn gedeeltelijke regularisaties**. Een herberekening van het onderliggende kapitaal toont aan dat **ons land sinds 2006 tussen 900 miljoen en 1.800 miljard euro is misgelopen**. Almaci roept daarom de regering Van Rompuy op om het 'wanbeleid' van minister Reynders stop te zetten. 'De gedeeltelijke regularisaties moeten stoppen. We moeten nog alleen regularisatieattesten uitreiken aan fraudeurs die met hun **volledige zwarte kapitaal** over de brug komen. Het is tijd voor een harde aanpak van de fraude.'

DOE
MEE

Belgisch voorzitterschap EU

GROEN! MAAKT ZICH OP MET PROJECTGROEP

In de tweede helft van 2010 is België voorzitter van de Europese Unie. 2010 is in veel opzichten een sleuteljaar. Als er een **klimaatakkoord** komt in Kopenhagen zal dat op de sporen moeten gezet worden. 2010 is ook het jaar van de **biodiversiteit** en het jaar van de **armoedebestrijding**. Het is ook het jaar waarin er een grote evaluatie komt van de omzetting van de **Millenniumdoelstellingen**. En nog veel andere belangrijke dossiers staan op de agenda. Het is dus aan België om daarbij een voorname rol te spelen. Dat hopen we althans...

Met Groen! willen we dat voorzitterschap op de voet volgen. Daarom maken we ons nu reeds op voor een flinke portie **debat en actie**. Niet alleen bereiden we goede standpunten voor, we plannen ook een reeks acties en **netwerkmomenten** met diverse groepen uit het middenveld. Je merkt het al: de opvolging van het voorzitterschap wordt een heus project. En daarbij hoort natuurlijk ook een projectgroep.

Wil jij daar graag deel van uitmaken? Geef dan je naam door, dan krijg je een overzicht van onze plannen en word je betrokken bij alle werkzaamheden van onze projectgroep. Geef je naam door aan Jan Mertens via jan.mertens@groen.be

Welzijnsacademie om beleid van morgen uit te tekenen

Afscheidnemend voorzitter Mieke Vogels denkt er nog lang niet aan om op politiek pensioen te gaan. Zo zal ze zich in het Vlaams parlement blijven concentreren op welzijn. Daarnaast roept ze alle geïnteresseerde mensen met ervaring in de materie om deel te nemen aan een op te richten denktank, een soort welzijnsacademie.

Het welzijnsbeleid is de groene draad door haar carrière. Als parlamentslid, Vlaams minister, OCMW-lid en docent welzijnsbeleid kent Mieke de sector door en door. De uitdagingen zijn enorm, maar het beleid raakt niet verder dan de waan van de dag. 'We can't solve problems by using the same kind of thinking that created them', zei Einstein, merkt Mieke op. 'Er zijn visionaire en nieuwe concepten nodig om een antwoord te bieden op de problemen van vandaag en de uitdagingen van morgen'. In januari 2010 wil Mieke een **welzijnsacademie in het leven roepen**. Een stuurgroep met middenvelders die zich vindt in de

groene visie op welzijn, ondersteunen de welzijnsacademie. Vijf keer per jaar diept een **topspreker uit binnen- of buitenland** een thema verder uit. Waarover zou dit kunnen gaan? Enkele voorbeelden: **Kan het coöperatief model een antwoord zijn op de commercialisering van de zorg?** In het buitenland is het aandeel van coöperatieve bedrijven in de kinderopvang, de opvang van personen met een handicap groeiende. Is dit ook voor Vlaanderen een alternatief? Of nog: **Is er nood aan een kenniscentrum interculturalisering binnen de welzijns- en gezondheidszorg?** Zakenlui die handel willen drijven met landen

in vreemde continenten kunnen terecht in opleidingen of hebben handboeken ter beschikking over waarden en normen en culturele verschillen. Maar niet alleen zakenlui maar ook welzijns- en gezondheidswerkers hebben nood aan interculturele vorming. Of ook: je kan in dit land een master armoedebelief of gezondheidsbeleid volgen; onze universiteiten houden zich echter niet bezig met het welzijnsbeleid, nochtans een steeds groter wordend domein met tienduizenden werknemers. **Kan een masteropleiding welzijn helpen om de dagjespolitiek te overstijgen?**

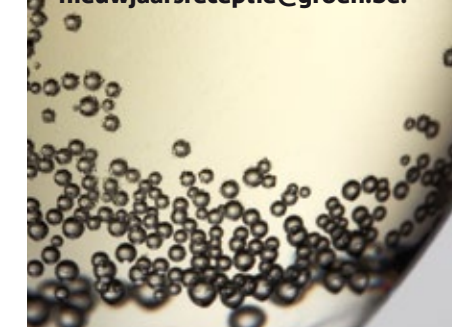
Ben je geïnteresseerd om mee te werken aan de welzijnsacademie van Mieke Vogels? Heb je ideeën of wil je uitgenodigd worden op lezingen? Neem dan contact op met Annalisa Gadaleta via annalisa.gadaleta@groen.be.

16.01.2010

GROEN! NIEUWJAARSRECEPTIE
BRUSSEL Les Brigittines

Noteer alvast in je agenda: op zaterdag 16 januari 2010 vindt de nieuwjaarsreceptie van Groen! plaats. Lokatie is Les Brigittines, de sfeervolle kapel in de Korte Brigittinenstraat in Brussel, op nog geen kilometer wandelafstand van Brussel Centraal. Op het programma onder meer een **speech van de kersverse voorzitter** en een fonkelnieuw nummer van **Tom 'Lalalover' Kestens**. De catering wordt verzorgd door **Vive La Nourriture**, de cateraar met kleurrijke, originele, gezonde hapjes en gerechten uit de vier windstreken. De deuren gaan open vanaf 16u30.

Graag een seintje vooraf via nieuwjaarsreceptie@groen.be.

In de volgende Oikos vind je artikels over onder meer nieuwe gevangenissen in België, emissiekredieten uit ontwikkelingslanden en biodiversiteit in Vlaanderen. Verder vind je een verslag van het Klimaatactiekamp van vorige zomer en een herbeschuwing over Yvan Illich, één van de grondleggers van het groene denken. Hieronder bieden we je alvast een kort overzicht van de voornaamste artikels met samenvattingen.

FREDERIK JANSSENS & KRISTEL BEYENS Nieuwe tijden, nieuwe gevangenissen!

In België worden volop plannen gesmeed voor de bouw van nieuwe gevangenissen. Je zou verwachten dat men deze zou ontwerpen vanuit vernieuwende gevangenisconcepten. Deze worden onder meer ontwikkeld én toegepast in Oostenrijk, waar gewerkt wordt met woongroepen als aanvulling op de normale cellen.

En de resultaten blijven niet uit: er is een meer ontspannen relatie tussen bewakers en gevangenen alsook minder ziektedagen bij personeel en gedetineerden. Maar ook in Scandinavië zijn er heel wat best practices. Zo leven in Denemarken de gedetineerden samen in leefgroepen, meestal mannen en vrouwen samen en wordt de kloof met de samenleving zo klein mogelijk gehouden. Het is dan ook totaal onaanvaardbaar dat België voor haar nieuwe gevangenissen blijft kiezen voor het 19de-eeuwse concept gericht op individuele afzondering, zeg maar mensenstapelhuizen. De auteurs van het artikel roepen dan ook op voor een stevig maatschappelijk debat om deze foute keuze alsnog recht te zetten en te leren van de vernieuwende buitenlandse voorbeelden.

TINE HEYSE & TINNE VAN DER STRAETEN Emissiekredieten uit ontwikkelingslanden. Goed voor klimaat, goed voor Noord en Zuid of koolstofkolonialisme?

In het Kyotoprotocol helpen zogenaamde flexibiliteitsmechanismen de industrielanden om de doelstelling van broeikasgasreductie op een kosteneffectieve manier te halen. Een van die mechanismen is het **Clean Development Mechanism (CDM)** en laat industrielanden toe om in ontwikkelingslanden een deel van hun reductieverplichting te realiseren. Flexibiliteitsmechanismen zijn in het leven geroepen om de globale kosten te beperken van industrielanden die hun uitstoot minde-

ren. Maar ook de gastlanden zouden er baat bij hebben. De auteurs maken duidelijk dat CDM haar belofte niet kan waarmaken. Er is geen garantie dat de projecten in het Zuiden leiden tot een effectieve vermindering van de uitstoot van broeikasgassen. En tevens valt te betwijfelen of ze bijdragen tot een duurzame ontwikkeling in het Zuiden.

ANNELEEN KENIS, ELKE VAN ROYEN & LIEN VRIJDERS

Fight the system, build the movement. Verslag van het eerste Belgisch-Nederlandse Klimaatactiekamp.

Afgelopen zomer vond in de haven van Antwerpen het eerste Belgisch-Nederlandse Klimaatactiekamp plaats. Het kamp wil meewerken aan de opbouw van een nieuwe beweging die het systeem in vraag durft te stellen, en de strijd tegen de klimaatverandering verbindt met de strijd voor sociale rechtvaardigheid en democratie van onderuit. Het centrale thema was energievoorziening en bracht een paar honderd actiebereide mensen samen. Geïnspireerd door de geschiedenis van de sociale strijd, wordt via directe actie het conflict aangegaan met de dragers van die macht met het oog op een geweldloze verandering van de samenleving.

JOS GYSELS Biodiversiteit 2010 in Vlaanderen

De achteruitgang van de biodiversiteit wordt algemeen erkend als één van de grootste milieuproblemen. 2010 is daarom uitgeroepen tot internationaal jaar van de biodiversiteit. De auteur, hoofd van de dienst beleid van Natuurpunt, gaat na wat dit betekent voor de biodiversiteit in Vlaanderen. Omdat België in de tweede helft van volgend jaar het Europese voorzitterschap waarneemt, zou je hier extra inspanningen verwachten. Maar veel ambitie mogen we blijkbaar niet van Vlaanderen verwachten. De bestuurders lijken al lang tevreden als Vlaanderen dat-

gene wat het moet doen, het hoogstens even goed (slecht?) doet als de burens. Zo zijn er weinig of geen nieuwe plannen om het biodiversiteitsbeleid een nieuw elan te geven.

MARIUS DE GEUS

Illich revisited: een herbeschuwing in het licht van de ecologische crisis

Yvan Illich is een van de grondleggers van het groene denken. Hij schreef verschillende artikelen en boeken waarin hij onderzoek doet naar de diepere wortels van de milieucrisis, de gevolgen voor de aarde van de voortgaande vervuiling, en alternatieven voor de industriële maatschappij. Marius de Geus toont in dit artikel dat het denken van Illich, en in het bijzonder de boeken Energieverbruik en maatschappelijke tegenstellingen en Naar een nieuwe levensstijl interessante ideeën over maatschappij en ecologie bevatten die nog steeds actueel zijn. Onder meer de analyse van Illich over de steeds toenemende vervoersnelheid en de daarmee gepaard gaande maatschappelijke kost, is zonder meer toepasbaar op onze huidige doorholsamenleving.

ABONNEREN?

Voor 20€ heb je een jaarabonnement (4 nummers). Te storten op rekening-nummer 523-0801757-30 (Oikos, Brussel) met vermelding van 'abonnee' en je adres.

LOSSE NUMMERS

Losse nummers zijn te koop via de website www.oikos.be en in de betere boekhandel.

GRATIS PROEFNUMMER?

Je kan een gratis proefnummer aanvragen op de website www.oikos.be

WIL JE MEEWERKEN OF SCHRIJVEN?

Alle info bij Dirk Holemans (hoofredacteur) dirk.holemans@telenet.be

Kyoto, Sinterklaas en China

Wat hebben de Japanse stad, de heilige man met de mijter en de Oosterse gigant met elkaar te maken? Meer dan op het eerste zicht lijkt, schrijven Dirk Holemans en Jef Peeters, redactieleden van Oikos, in hun maandelijkse column in Knack. Met het oog op de komende eindejaarsperiode breken zij een lans voor een andere economie.

Recent hield de regering van de eilandengroep de **Malediven** een vergadering onder water. Een mediagenieke noodkreet die, in het licht van de komende top van **Kopenhagen**, de wereld oproept om de uitstoot van de broeikasgassen drastisch terug te dringen. Als de wereld daar niet in slaagt, zullen de Malediven het hoofd niet boven water houden. Maar ook onze meer gematigde streken zullen geplaagd worden door meer extreme weersomstandigheden.

De top van de wereld ziet zich in Kopenhagen voor de uitdaging geplaatst om een opvolger te vinden voor het verdrag van **Kyoto**. Met dit Klimaatverdrag uit 1997 engageerden de industrielanden zich om de uitstoot van broeikasgassen in de periode 2008-2012 met iets meer dan 5 procent te verminderen ten opzichte van het niveau in 1990. Voor België betekende dit 7,5 procent en voor Vlaanderen 5,2 procent.

Recent raakte bekend dat Vlaanderen haar doelstelling met een daling van 10,8 procent ruimschoots haalt. Hieruit zou men kunnen afleiden dat, als de CO₂-uitstoot is gedaald in een rijke en geïndustrialiseerde regio, dit zeker zo voor heel de wereld zal zijn. Niets is echter minder waar. **Mondiaal steeg de CO₂-uitstoot tot onbekende hoogten.** De kans dat we de opwarming van de aarde kunnen beperken onder de grens van twee graden Celsius, wordt kleiner en kleiner.

Dit betekent dat een postkyoto-verdrag de lat veel, veel hoger zal moeten leggen. Maar ook dat we onze meetstaven best bijsturen. Want achter de daling in West-Europa zit, naast eigen inspanningen, ook een serieuze **koolstoflek**. Deze term slaat op het gegeven dat een land of regio de uitstoot vermindert op haar grondgebied maar deze op andere plek verhoogt door wat ze importeert. Welnu, een belangrijk deel van het verhaal is dat **West-Europa haar uitstoot samen met haar productie voor een belangrijk deel heeft uitbesteed aan China**, het productiehuis van de wereld. Dit plaatst de daling van de uitstoot bij ons in een ander perspectief!

Maar ook het debat over wie zijn uitstoot moet verminderen, krijgt hierdoor een andere dimensie. Uiteraard moet China investeren in energie-efficiëntie en hernieuwbare energiebronnen. Maar uit een recente studie blijkt dat de helft van de toename van de uitstoot van broeikasgassen in China het gevolg is van de productie van geëxporteerde goederen. Hiervan gaat zestig procent naar het Westen. Dit betekent dat de Westerse consumenten – wij dus – verantwoordelijk zijn voor ongeveer een derde van de stijging van de Chinese emissies. Concreet gaat dit over elektronica, metalen, chemicaliën en textielproducten, zeg maar het T-shirt dat we dragen, de laptop waarop we tokkelen en de GSM die we niet meer kunnen missen.

Dit alles is interessante kennis nu dat

de hoogdagen van de consumptie weer naderen. In het licht van Sinterklaas en de eindejaarsperiode worden in China de megacontainerschepen weer vol geladen. Denken dat we als consumptieland ons niet moeten bekommeren over de gevolgen van de productie, is een illusie waarvan we ons best bevrijden. En ook de huidige crisis zal ons niet redden. De economische terugval heeft uiteraard de groei van China's export en dus ons koolstoflek verminderd, maar deze zullen zonder maatregelen onvermijdelijk terug toenemen in de toekomst.

Werken aan een nieuw klimaatverdrag is dan ook werk maken van een andere wereldeconomie waar we minder consumeren en anders produceren. Hier ligt een groter gewicht bij **regionale productie**, dat gestimuleerd wordt door **klimaatbewuste transportprijzen**. En waarbij de rijke landen, gelet op hun historische verantwoordelijkheid in de klimaatcrisis, het Zuiden maximaal ondersteunt in de overgang naar een duurzaam energiebeleid.

Het sluitstuk van die andere economie ligt bij een **radicale belastinghervorming**. Hierbij verschuiven de lasten op arbeid naar het belasten van milieugebruik door het invoeren van een **koolstofaks**. Want in plaats van de gebruikelijke BTW – de belasting die zich ent op toegevoegde waarde grotendeels gecreëerd door arbeid – wordt door overconsumptie voornamelijk waarde van onze planeet afgenomen.

© iStockphoto.com

FOTO'S
FILIP CLAUS

Nieuwe voorzitter en ondervoorzitter in het zadel

Eind oktober, op het voorzitterscongres in Gent, trad Mieke Vogels af als voorzitter. Daarmee ruimde ze plaats voor Wouter Van Besien en Björn Rzoska, de nieuwe voorzitter en ondervoorzitter. Beide heren kregen de ruime steun van de aanwezige leden en beloofden er volledig voor te gaan. Niet alleen Mieke, Wouter en Björn werden in de bloemetjes gezet, ook Vera werd gefêteerd met een fles. De oud-voorzitter was op dezelfde dag jarig.

